

Nieuws uit onze vereniging

Bijeenkomst Zwolle

Op **27 juni** aanstaande vindt op Hogeschool VIAA in Zwolle de eerste themabijeenkomst van dit jaar plaats. Het thema is de regionale rol van hogescholen. Inleiders zijn Angelien Sanderman, voorzitter van de VH-werkgroep Vitale Regio's en René Smit, bestuurder en toezichthouder in zorg en onderwijs. Bij aanvang staat een lichte maaltijd voor u klaar. U kunt zich aanmelden voor deze bijeenkomst bij ons secretariaat.

Lunch-Webinar Regeerakkoord

Het bestuur is voornemens een lunch-Webinar te organiseren met als thema hoger beroepsonderwijs in het Regeerakkoord. Zodra hier meer over bekend is, ontvangt u een uitnodiging.

Vacature bestuur VTH

Vanaf 1 januari 2025 ontstaat binnen het VTH-bestuur een vacature vanwege het vertrek van Ton Bestebreur. Zijn zittingstermijn als toezichthouder bij de Iselinge hogeschool loopt op deze datum af, en daarmee ook zijn termijn als VTH-bestuurder. Het VTH-bestuur nodigt geïnteresseerden voor deze vacature uit zich te melden. Gezien de huidige samenstelling van het bestuur gaat de voorkeur uit naar een vrouwelijk RvT-lid van een kleine, mono sectorale hogeschool. Nadere informatie kan verkregen worden bij Peter van Laarhoven, voorzitter van de VTH: pjmvanlaarhoven@gmail.com

Seminar en Algemene Ledenvergadering

Onze jaarlijkse ALV staat gepland op **14 november** aanstaande. Naast huishoudelijke onderwerpen, willen we tijdens dit overleg met u in gesprek gaan over de renumratie van toezichthouders. Aansluitend op de ALV organiseert de VTH samen met de VH een seminar waarvoor zowel toezichthouders als bestuurders zijn uitgenodigd. We delen hier de eerste ervaringen met de nieuwe branchecode. Het programma wordt op een later moment bekend gemaakt.

Werkgroep professionalisering

De VTH heeft een werkgroep professionalisering ingericht waar mogelijke thema's voor professionalisering besproken worden. In ons werkprogramma staat beschreven dat wij ons aanbod stap voor stap willen uitbreiden. De werkgroep is samengesteld uit Arti Ramsodit (RvT Hogeschool Leiden), Siebe Riedstra (RvT Hogeschool Inholland), Walter Bak (RvT Windesheim en VTH-bestuurslid) en Susana Menendez (RvT Hogeschool Zeeland en Hogeschool der Kunsten Den Haag).

Laagdrempelige intervisie/klankborden

In de vorige Nieuwsbrief hebben we u attent gemaakt op ons voornemen een laagdrempelige voorziening in te richten voor beginnende toezichthouders in het hbo. Mocht u als beginnende toezichthouder op een hogeschool interesse hebben om te klankborden met een ervaren bestuurder van een andere RvT, meld u aan! Als u ervaren bent als toezichthouder, en bereid bent om met een beginnende toezichthouder te reflecteren, laat het ons weten!

Collegiaal begeleider van zelfevaluaties

Heeft u interesse om op te treden als collegiaal begeleider van zelfevaluaties van RvT's van andere hogescholen? Of is uw RvT geïnteresseerd een collegiaal begeleider bij uw zelfevaluatie een rol te geven? Meld u bij onze secretaris!

Oproep: deel uw goede praktijk van professionalisering!

Onze Nieuwsbrieven en onze website bieden gelegenheid voor het delen van goede praktijken van professionalisering. Heeft uw RvT hier een voorbeeld van? Laat het ons weten!

Recente benoemingen van nieuwe leden van Raden van Toezicht op hogescholen

- Per 1 juli start mw. B. (Bianca) de Jong-Muhren MSc RA als lid van de Raad van Toezicht van de Hogeschool Utrecht
- Drs. Mw. C.J. (Carla) van der Weerdt-Norder is gestart als lid van de Raad van Toezicht van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
- Per 1 maart 2024 is mw. R. (Roosje) Klap benoemd als lid Raad van Toezicht van de Gerrit Rietveld Academie

Nieuws uit het hoger beroepsonderwijs:

Donderdag 16 mei hebben de PVV, VVD, BBB en NSC het hoofdlijnenakkoord voor 2024 tot 2028 gepresenteerd. Voor het hoger onderwijs zijn de belangrijkste onderdelen uit het hoofdlijnenakkoord:

- Een beperking van studiemigratie in het hoger onderwijs in de *bachelorfase*, met uitzondering van studies waar arbeidsmarkttekorten zijn, rekening houdend met lokale omstandigheden (hoe groter de problemen, hoe meer beperkingen)
- Studiemigratie wordt selectiever door meer opleidingen in het Nederlands, een numerus fixus voor buitenlandse studenten, beperking tot het verkrijgen van een basisbeurs en verhoging van het collegegeld voor niet-EU-studenten
- Bevorderen van de Nederlandse taalvaardigheid wordt weer een kerntaak van hogescholen en universiteiten. De 'verengelsing' wordt teruggedrongen, met strategische uitzonderingen voor opleidingen voor tekortberoepen.
- Het bindend studieadvies wordt niet versoepeld en selectie aan de poort blijft onverminderd mogelijk
- Er komen losse Pabo-opleidingen voor het jonge en oudere kind (naast de huidige pabo's?);
- Er wordt deels een capaciteitsbekostiging geïntroduceerd om opleidingen overeind te houden die krimpende studentenaantallen hebben, maar voor de arbeidsmarkt of regio belangrijk zijn
- Er komt een eenmalige tegemoetkoming voor studenten die hebben gestudeerd onder het sociaal leenstelsel.

De financiële paragraaf maakt duidelijk dat er forse bezuinigingen in het hoger onderwijs wordt doorgevoerd:

- Korting met 1,1 miljard en na 2031 volledig stopzetten van het Fonds Onderzoek & Wetenschap: deze maatregel treft vooral universiteiten. Hogescholen ontvangen, als onderdeel Bestuursakkoord 2022, uit dit fonds tot en met 2031 jaarlijks 35 miljoen ter ondersteuning voor praktijkgericht onderzoek. De Stichting Innovatie Alliantie (SIA), die

onderzoeksmiddelen voor het hbo beheert, ontvangt uit dit fonds jaarlijks 15 miljoen. Het Fonds vervalt na 2031, waardoor met name de verankering van de onderzoeksfunctie in het hbo een financiële klap krijgt.

- Doorvoeren van verhogen collegegeld voor langstudeerders waarvoor vanaf 2026 een besparing staat ingeboekt van -300 miljoen (hbo en wo tezamen);
- Vermindering internationale studenten in de bacheloropleidingen: wat de komende jaren oplopend eveneens een structurele besparing moet gaan opleveren van -300 miljoen (hbo en wo tezamen);
- Afschaffen OV-vergoeding voor studenten in het buitenland: wat oplopend een structurele besparing moet gaan opleveren van -30 miljoen (hbo en wo tezamen);
- Stopzetten van de aanvraagronde 4 en 5 van het groeifonds: diverse hogescholen participeren al in projecten die in eerdere aanvraagronde zijn gehonoreerd, onder andere op het thema Leven Lang Ontwikkelen. Het is nog onduidelijk hoeveel hogescholen geraakt worden door het stopzetten van de laatste twee rondes;
- Naast deze specifiek genoemde bezuinigingen voor het hoger onderwijs staat in het financiële overzicht ook een generieke taakstelling voor subsidies die vanuit de overheid verstrekt worden. Hiervan is nog niet duidelijk of door deze taakstelling ook subsidies aan hogescholen (en uitvoerdersorganisaties zoals de Nuffic) worden verminderd of stopgezet.

Het gepresenteerde financieel kader bevat nog veel onzekerheden, bijvoorbeeld of het wel mogelijk is om EU-afdracht te verminderen en te bezuinigen op het rijksapparaat. De brede opvatting is daarom dat, als deze voorgenomen besparingen niet gerealiseerd kunnen worden, de kans bestaat dat de onderwijssector de komende jaren aanvullende bezuinigingen opgelegd krijgt.

Voor wat betreft de gedeeltelijke capaciteitsbekostiging is de analyse dat er in de budgettaire bijlage géén extra middelen zijn opgenomen. Dit betekent dat er een groot herverdelingsvraagstuk boven de sector hangt: (krimp)hogescholen met opleidingen voor tekortberoepen zullen meer budget ontvangen. Dit zijn veelal hogescholen in grensregio's. Deze middelen moeten komen uit de verlaging van de prijs/student van de overige hogescholen (uit de Randstad?).

Met betrekking tot de maatregelen op het gebied van internationalisering valt te bezien wat deze betekenen voor de sectoren die buiten de (vrijgestelde) technieksector vallen. Met name het kunstvakonderwijs en internationale business opleidingen, die in de bachelorfase veel buitenlandse studenten aantrekken, kunnen extra getroffen worden. Het HBO wordt met de inperking van de 'bachelorfase' onevenwichtig sterk benadeeld, omdat het overgrote deel van de buitenlandse studenten in een masteropleiding in het wo studeren.

Alle bovengenoemde bezuinigingen komen *bovenop de circa -650 miljoen* die al op de teller staat in de ramingen voor de krimp die de komende vier jaar is voorzien in het hoger onderwijs (-3% per jaar, cumulatief -14%). Bij dit bedrag is rekening gehouden dat de 'kwaliteitsgelden' (voortkomend uit de kwaliteitsafspraken), die tot eind 2024 een tijdelijk karakter hebben, worden toegevoegd aan het hbo-macrobudget. Het HBO ontvangt in 2024 een bedrag van bijna 300 miljoen voor dit doel. De Tweede Kamer zal voor 1 juli moeten besluiten of deze middelen aan de lump-sum worden toegevoegd. Zo niet, dan is dit besluit aan het nieuwe kabinet en is het onzeker of dit gebeurt.

Wetsvoorstel Internationalisering

Op 13 mei '24 heeft onderwijsminister Robbert Dijkgraaf zijn wetsvoorstel 'Internationalisering in Balans' naar de Tweede Kamer gestuurd. Of dit wetsvoorstel overeind blijft, valt nog te bezien en is afhankelijk van het beleid van de nieuwe minister van OCW. Als input hiervoor heeft de Vereniging Hogescholen op 15 maart een voorstel tot zelfregie op de instroom van internationale studenten aangeboden aan het ministerie van OCW. Binnen de Vereniging zijn bindende afspraken

gemaakt over een gebalanceerde instroom, bijvoorbeeld op het maximaliseren van het aantal studenten voor Engelstalige economische opleidingen.

Rathenau Instituut onderzoekt positie onderzoekers op hogescholen

In april is een publicatie verschenen van het Rathenau onderzoek waaruit blijkt dat onderzoekers aan hogescholen weinig waardering voelen voor hun werk. Binnen hogescholen wordt onderwijs belangrijker gevonden en wordt praktijkgericht onderzoek nog vaak gezien als “een speeltuin voor slimme mensen”, zo constateert het instituut. Onderzoekers in het hbo geven verder aan dat ze last hebben van gebrekkige onderzoeksfaciliteiten, zoals toegang tot wetenschappelijke tijdschriften en een gebrek aan werkruimte. Ze worstelen ook nog met de onduidelijke definitie van praktijkgericht onderzoek. Het Rathenau Instituut vond ook dat de praktijkgerichte onderzoekers zeer gemotiveerd zijn en dat ze de maatschappelijke impact en de vrijheid die ze op de hogeschool hebben. De overall conclusie van het instituut is dan ook dat onderzoek in het hbo geen bijzaak zou moeten zijn.

De volledige publicatie kunt u via deze link downloaden:

<https://www.rathenau.nl/nl/wetenschap-cijfers/geld/inkomsten-uitgaven-van-universiteiten-en-hogescholen/praktijkgericht-onderzoek-hogescholen>

Inspectie constateert “toezichtsgat”

Eind maart publiceerde de Inspectie van het Onderwijs het eindrapport over het functioneren van het accreditatiestelsel in het hoger onderwijs. De inspectie concludeert dat het stelsel “over het algemeen” op orde is, tenminste op het moment van de accreditatie. De geldigheidstermijn van de accreditatie van zes jaar is in de opvatting van de inspectie lang. Er kan tussendoor iets misgaan, een mislukte onderwijsvernieuwing bijvoorbeeld. Op dit moment kan noch de Inspectie, noch de NVAO ingrijpen als er signalen binnenkomen. De inspectie noemt dit een “toezichtsgat” en zou graag willen zien dat het mogelijk wordt dat de NVAO tussentijds langs kan komen als er signalen binnenkomen dat de kwaliteit drastisch is afgenomen.

De volledige publicatie kunt u via deze link downloaden:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/hoger-onderwijs/documenten/rapporten/2024/03/22/onderzoek-accreditatiestelsel-hoger-onderwijs>

VTH bijeenkomsten en opleidingen:

Datum	Thema	doelgroep	aanmelden
Eind juni – begin juli o.v.h.	Lunch-Webinar Regeerakkoord	RvT-leden	secretariaat@vth.nu
27-06-2024 18:00 – 20:30	VTH-Bijeenkomst Zwolle Thema: Regionale Samenwerking	RvT-leden	secretariaat@vth.nu
24-09-2024 14:00 – 20:00	Module Toezichthouden op Sociale Veiligheid	RvT-leden	https://vthacademie.nl/
14-11-2024 17:00 – 21:00 uur	Algemene Ledenvergadering Aansluitend Seminar Ervaringen met branchecode	ALV: alle RvT-leden Seminar: RvT- en CvB leden	secretariaat@vth.nu seminar: https://forms.office.com/e/AyFwgzhEYO

**NB nieuwe
aanvangstijd ALV!**

Voor vragen en reacties kunt u contact opnemen met onze secretaris: Arian.van.staa@vth.nu

Vereniging van Toezichthouders van Hogescholen: www.vth.nu

Bijlage

Korte terugblik opleiding Het Hoger Beroepsonderwijs VTH-Academie – 16 mei 2024

Op de dag dat het coalitieakkoord werd gepresenteerd bespraken toezichthouders van vijf verschillende hogescholen met elkaar wat dat akkoord kan betekenen voor het hoger beroepsonderwijs en voor de taken van de toezichthouder in het bijzonder. Het gesprek was onderdeel van de 1-daagse opleiding *Het hoger beroepsonderwijs, basismodule 1, financiering en in- en externe kwaliteitszorg*.

Arnold Jonk, directeur van de NVAO, vertelde boeiend over de werking en de functie van het accreditatiestelsel. Hij belichtte de scope van de verschillende instanties die toezicht houden op het HBO, ging dieper in op nut en noodzaak van de taken en aanpak van de NVAO, sprak zich uit over de functie die de medezeggenschap heeft ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs en beschreef de spanning tussen onafhankelijkheid en deskundigheid van panelleden. Het leverde veel gespreksstof en vragen op tussen de toezichthouders en Jonk.

Benjamin Hoeboer, senior beleidsadviseur hoger onderwijs en tot voor kort coördinator van de OCW-begroting, verving Taco Fens. Fens kon, als lid van het MT en het crisisteam, het ministerie niet verlaten wegens de huidige situatie met acties en protesten van studenten. Hoeboer nam de honneurs kundig waar en presenteerde niet alleen de begroting van OCW, hij lichtte de begrotingscyclus toe en gebruikte het nieuwe coalitieakkoord als voorbeeld om te illustreren waar begroting, beleid, financiering van beleid en verantwoording samen komen bij de hogeschool en de toezichthouder.

Zeer inzichtelijk, begrijpelijk en helder voor zowel de toezichthouders met een financiële achtergrond en/of affiniteit met financiën, maar ook voor diegenen die dat minder hadden. Hij gaf ons een geweldige kijk achter de schermen.

Zowel over de in- en externe kwaliteitszorg als over de financiering van het stelsel werd in een dag tijd veel gedeeld en besproken. Er was veel ruimte voor eigen casuïstiek en de actualiteit die voor bestuurders en toezichthouders zo bepalend is werd treffend in het programma gevlochten.

Heeft u de bijeenkomst gemist? In het najaar zullen we de module wederom agenderen. Houd u de nieuwsbrief in de gaten, daar kondigen we het (nieuwe) aanbod van de academie aan. Natuurlijk melden we het ook op de websites van de VTH en van Avicenna, academie(s) voor leiderschap.

Korte terugblik op Seminar Toezicht houden op Privacy – 24 april ' 24

Op 23 april 2024 vond het eerste Webinar van 2024 plaats. Kees-Jan van Klaveren en Jan van den Berg, beiden Functionarissen Gegevensbescherming (FG), verzorgden een korte introductie op het thema. Directe aanleiding voor het Webinar waren twee recente publicaties van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP): het Sectorbeeld Onderwijs (januari 2024) en de handreiking De RvC of RvT en privacy: uw rol als toezichthouder (december 2023) gericht aan toezichthouders bij organisaties die een functionaris gegevensbescherming hebben.

Na een algemene inleiding zijn deelnemers met de inleiders in gesprek gegaan over de vraag hoe binnen een hogeschool de *privacy cultuur* gestimuleerd kan worden en hoe het samenspel tussen de FG als toezichthouder in de organisatie en de RvT als toezichthouder met meer afstand tot de organisatie hierin een stimulerende rol kan spelen (*tone at the top*). Hoe kan een FG zijn dilemma's in bespreking brengen met de toezichthouder (voorbij het strakke regiem van afvinklijstjes komen)? En, welke vragen kunnen toezichthouders stellen om te weten hoe de bescherming van persoonsgegevens (*privacy*) in hun organisatie is geregeld? Zou dit kunnen gebeuren in een overleg

tussen FG en de auditcommissie, waar het aan *privacy* nauw verwante thema *security* al regelmatig op de agenda staat? Hoe behulpzaam is de handreiking van de AP hierbij?

Daarnaast is stilgestaan bij de toenemende invloed van AI en algoritmen, en de afhankelijkheid van grote tech-bedrijven die hierdoor in een rap tempo invloed krijgen op het onderwijs. Is het onderwijs "AI-ready"?

Alle deelnemers waren onverdeeld positief over de Handreiking die de AP heeft opgesteld. De brede kijk van de AP, die privacy en security issues van alle publieke sectoren volgt, helpt ons om beter toezicht te houden en brengt nieuwe aandachtspunten onder onze aandacht.

Deelnemers en VTH-bestuur gaven aan het zinvol te vinden het thema op de agenda te houden en een volgende keer een (fysieke) bijeenkomst te organiseren waarvoor ook CvB-leden en AP voor worden uitgenodigd.

De presentatie en de publicaties van de AP zijn op te vragen bij ons secretariaat.